

Wole Soyinka: Nesnáším charitu pro Afriku

rozhovor publikovaly Lidové noviny 6. 6. 2006

Ondřej Horák: Váš román *Tlumočníci* bývá přirovnáván k dílům Joyceovým či Faulknerovým. Jak se k tomuto srovnání stavíte?

Wole Soyinka: Srovnávání kritiků je problémem kritiků, nikoliv mým.

A máte tedy alespoň modernisty obecně v oblibě?

Má tvorba je velmi eklektická - kupříkladu Seneca, ruská literatura, Kafka...

Takže jste postmodernista?

Tady zas vidím problém v tom, že když mluvíme o postmoderně, je vlastně těžké určit, co to přesně má znamenat.

V knize *Aké: léta dětství* píšete o tom, jak Hitler vstoupil skrze rozhlasové vysílání do života Nigerců. To je pro Evropana velmi překvapivý příběh.

V této knize je vše skutečnost, jsou to moje vzpomínky na dětství. Nigérie byla britskou kolonií a lidé byli také vyzýváni, aby vstoupili do armády. I pro nás tedy byl Hitler monstrem, symbolem zla.

Tématem vaší hry *Král Baabu* - parafráze *Krále Ubu* - jsou diktátoři. Myslíte, že je možné někdy dosíci světa bez diktátorů?

Nejznepokojivější pro mě je, že se ze svých činů nikomu nemusí zodpovídat. Každopádně mým přáním je, aby byli předvedeni na veřejné místo a tam zastřeleni.

Jaká je současná situace v Nigérii, dá se označit za demokratickou?

Víte, že demokracie může znamenat v každé zemi něco trochu jiného. Nicméně máme již sedm let stejného prezidenta Oluseguna Obasanja, který byl před dvěma lety znovuzvolen, a systém, který se dá

označit za formální demokracii.

A jak v Nigérii vedle sebe koexistují lidé rozličného náboženství?

V Nigérii máme mnoho různých náboženství, ale nejvíce je rozšířené křesťanství a islám - a muslimská část obyvatelstva tedy příliš ke klidu v zemi nepřispívá. Fundamentalisté a jejich extremistické prostředky jsou virem společnosti.

Lze říci, že afričtí autoři nejsou ve světě tolik známí proto, že existuje velké množství evropských a amerických autorů?

To si nemyslím, vždyť mnoho afrických autorů píše evropskými jazyky - anglicky, francouzsky -, takže ten přístup není nijak složitý, zatímco v Evropě je přece tolik různých jazyků. Samozřejmě informace o afrických knihách zde nejsou ještě příliš běžné, ale je to už daleko lepší než třeba před takovými deseti lety. Na evropských univerzitách vzniklo mnoho kateder, kde se studuje africká kultura.

Ve svém psaní mísíte jorubské tradice s anglickým jazykem. Je to pro vás důležité?

Ano, je to důležité, protože jinak to ani nemůže být - v takovém prostředí jsem vyrostl. Jelikož v naší zemi existuje spousta různých jazyků, úředním jazykem se stala angličtina.

Myslíte, že rozšíření angličtiny po celém světě tento jazyk nějak podstatně mění?

Angličtina má dnes vlastně spousta různých podob. Co stát, to jiná podoba - nejrapidnější je to u americké angličtiny.

Je podle vás Afrika pro Evropu a Ameriku důležitým tématem?

Vše přece začalo kolonizací Afriky. Od toho se odvíjí další osudy afrických států i potomků Afričanů na jiných kontinentech.

Může situaci v afrických státech nějak výrazně změnit mezinárodní charita?

Nejsem pro žádnou charitu, v zásadě ji nesnáším, třeba ten monstrkoncert, který uspořádal Bob Geldof.

Konečná zodpovědnost vždycky leží pouze na vládách jednotlivých zemí.

publikovaly Lidové noviny, 6. 6. 2006
připravil Ondřej Horák